

2020-10-01
A2020/02041

Arbetsmarknadsdepartementet

Jämställdhetsmyndigheten
Box 73
424 22 Angered

Uppdrag om att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Jämställdhetsmyndigheten att, inom ramen för regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (JiM), stödja myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering 2020–2025. I uppdraget ingår att genom stödjande insatser, förbättra förutsättningarna för JiM-myndigheterna att effektivt kunna:

- löpande planera arbete med jämställdhetsintegrering, inklusive jämställdhetsbudgetering,
- analysera verksamheten ur ett jämställdhetsperspektiv i syfte att identifiera konkreta föreliggande jämställdhetsproblem i verksamheten eller i samhället inom myndigheternas ansvarsområden,
- utveckla eller anpassa metoder för att följa upp resultat och effekter ur ett jämställdhetsperspektiv, till exempel utfall av rutiner och arbetssätt.

Jämställdhetsmyndigheten ska också:

- identifiera och sprida kunskap och lärande exempel avseende jämställdhetsintegrering samt göra resultat av JiM-arbetet synliga och tillgängliga för relevanta målgrupper,
- främja samverkan mellan myndigheter för att bidra till att lösa sådana jämställdhetsproblem i samhället som kräver samordning, samt
- löpande utvärdera JiM-programmet.

Stödet till myndigheterna ska vara verksamhetsanpassat och utformas i nära dialog med berörda myndigheter. Jämställdhetsmyndigheten ska vid behov

prioritera de stödinsatser och de verksamheter som bedöms ha störst möjlighet att bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen.

Stödet ska i relevanta delar planeras och erbjudas i samverkan med Diskrimineringsombudsmannen (DO), Ekonomistyrningsverket (ESV) och Statistiska centralbyrån (SCB). Samverkan med DO ska särskilt syfta till att synliggöra jämställdhetsintegreringsarbetets beröringspunkter med diskrimineringslagstiftningen och arbetet mot diskriminering på grund av kön. Samverkan med ESV avser primärt jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering inom områdena ekonomisk styrning, samt intern styrning och kontroll. Samverkan med SCB avser i huvudsak framställning och spridning av könsuppdelad officiell eller annan statlig statistik. När det gäller stöd till myndigheters verksamhet på regional och lokal nivå ska samverkan ske med länsstyrelserna.

Regeringskansliet ska löpande hållas informerat om arbetets fortskridande.

För uppdragets genomförande får Jämställdhetsmyndigheten använda högst 3 500 000 kronor för 2020. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 12 – Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut.

Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisition ska lämnas senast den 1 december 2020. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska betalas tillbaka till Kammarkollegiet senast den 30 mars 2021. Senast samma datum ska Jämställdhetsmyndigheten lämna en ekonomisk redovisning till Kammarkollegiet. Efter riksdagens behandling av budgetpropositionen avser regeringen att årligen återkomma om de medel som myndigheten ska få erhålla för uppdragets genomförande.

Jämställdhetsmyndigheten ska årligen lämna delredovisningar senast den 19 april 2021, den 19 april 2022, den 19 april 2023, den 19 april 2024 och den 18 april 2025. Delredovisningarna ska utöver redovisning av stöduppdraget även innehålla en sammanställning, inklusive en analys och bedömning, av ett urval av berörda myndigheters resultat. Uppdraget ska slutredovisas senast den 17 april 2026. Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Närmare om uppdraget

Syftet med JiM-programmet är fortsatt att stärka och vidareutveckla statliga myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering. Målet är att deltagande myndigheter fortsätter att utveckla sin kärnverksamhet så att den ännu bättre bidrar till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken. Jämställdhet ska integreras och vara en ordinarie del av myndigheternas kärnverksamhet, exempelvis i myndigheternas styrprocesser. Först när jämställdhet är en del av det ordinarie arbetet kommer långsiktigt bestående förändring att åstadkommas. Systematisk jämställdhetsintegrering är också avgörande för genomförandet av Agenda 2030.

Varje myndighet ansvarar för jämställdhetsintegrering inom sin verksamhet. I utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter ingår myndigheter som bedöms vara av särskild relevans för att bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Följande myndigheter omfattas:

Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Barnombudsmannen, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Domstolsverket, Elsäkerhetsverket, Energimyndigheten, Folkbildningsrådet, Folke Bernadotteakademin, Folkhälsomyndigheten, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad, Forsvarsmakten, Försäkringskassan, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Inspektionen för socialförsäkringen, Inspektionen för vård och omsorg, Konsumentverket, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Läkemedelsverket, Migrationsverket, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Myndigheten för yrkeshögskolan, Naturvårdsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Riksantikvarieämbetet, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, Sametinget, Skatteverket, Skolforskningsinstitutet, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens institutionsstyrelse, Statens kulturråd, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Svenska institutet för europapolitiska studier, Tillväxtverket, Trafikverket, Transportstyrelsen, Universitets- och högskolerådet, Universitetskanslersämbetet, Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Åklagarmyndigheten.

Även Statens servicecenter ska ges möjlighet att ta del av det stöd som Jämställdhetsmyndigheten erbjuder inom ramen för JiM-programmet.

De myndigheter som avser att ta del av det stöd som Jämställdhetsmyndigheten erbjuder bör också bistå med det underlag som Jämställdhetsmyndigheten efterfrågar för att genomföra sitt uppdrag.

Mot bakgrund av erfarenheter från tidigare jämställdhetsåtgärder och för att skapa långsiktighet och säkerställa hållbarheten i de åtgärder som har genomförts är det centralt att fortsätta stödja myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering. Här har Jämställdhetsmyndigheten en viktig och strategisk roll i att stödja myndigheterna och erbjuda en plattform för myndigheters erfarenhetsutbyte och samverkan.

I uppdraget ingår även att löpande utvärdera JiM-programmet för att på så vis bidra till lärande och utveckling såväl för stödfunktionen som deltagande myndigheter.

Den 12 mars i år lämnade regeringen ett uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten att, tillsammans med Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Vetenskapsrådet samt Kriminalvården utveckla och tillämpa en modell för systematiskt erfarenhetsutbyte om jämställdhetsintegrering (A2020/00442/JÄM). Tillämpningen av modellen för systematiskt erfarenhetsutbyte ska ses som en integrerad del av det stöd som Jämställdhetsmyndigheten erbjuder inom ramen för detta uppdrag.

Bakgrund

Jämställdhetsintegrering är sedan 1994 regeringens huvudsakliga strategi för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Vidare har regeringen fastställt sex delmål som vägleder regeringens politik; jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

För att de jämställdhetspolitiska målen ska uppnås är det av central betydelse att statliga myndigheter jämställdhetsintegrerar sin kärnverksamhet, dvs. arbetar systematiskt med att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett sätt

som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. För att stärka myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering har regeringen sedan 2013 bedrivit ett utvecklingsprogram om jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM). Kortfattat har programmet inneburit att de deltagande myndigheterna utvecklat sin verksamhet så att den bättre bidrar till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Jämställdhetsmyndigheten, tidigare Göteborgs universitet, har haft uppdrag att stödja myndigheterna i arbetet.

Sedan JiM startade 2013 pågår ett brett och intensivt arbete på flera av de myndigheter som ingår i JiM. Det är dock tydligt att utmaningar kvarstår, att myndigheterna har kommit olika långt och prioriterat arbetet i olika grad. Inom ramen för myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering har det framkommit exempel på att resurser fördelas ojämnt mellan kvinnor och män och att det finns verksamheter som bedrivits utifrån stereotypa föreställningar om kön på ett sätt som missgynnar främst kvinnor, bl.a. inom ramen för myndighetsutövning. Genom att identifiera och åtgärda sådana problem, förväntas inte bara jämställdheten öka utan även kvaliteten och träffsäkerhet i myndigheternas kärnverksamhet. Under utvecklingsarbetets gång har det också synliggjorts att flera jämställdhetsproblem kräver samverkan mellan myndigheter för att nå resultat och samhällseffekt.

Statskontoret har utvärderat JiM-programmet under perioden 2013–2018. Sammanfattningsvis visar utvärderingen att myndigheterna har genomfört ett omfattande arbete och nått flera resultat med stor potential att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Flera av myndigheterna har förändrat sitt sätt att arbeta och därmed ökat jämställdheten för sina målgrupper. Migrationsverket har exempelvis börjat tillämpa principen att alla vuxna ska få ett eget bankkort, i stället för att som tidigare i huvudsak utfärda bankkort till mannen i familjen. Andra exempel är Skatteverket, som utvecklade ett mer jämställt bemötande av medborgarna vid myndighetens dåvarande servicekontor, och Vinnova som har ökat andelen kvinnor som leder Vinnova-finansierade projekt inom området små och medelstora företag. Men Statskontoret ser även flera exempel på resultat med svag koppling till faktiska jämställdhetsproblem i verksamheten eller i samhället.

Statskontoret rekommenderar därför att regeringen i sin styrning av myndigheterna ger myndigheterna mer vägledning, att regeringen fortsätter att tillhandahålla en extern stödfunktion för myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering samt att regeringen och stödfunktionen koncentrerar sina

resurser till de myndigheter som har störst möjlighet att bidra till att de jämställdhetspolitiska målen nås.

Statskontoret bedömer att stödfunktionen har varit en viktig del av JiM-programmet och bidragit till ett ökat tryck på myndigheterna att arbeta med frågan och leverera resultat. Vidare bedöms stödet ha varit uppskattat, innehållet i stödet välmotiverat och att den stora majoriteten av berörda myndigheter tog del av det stöd som stödfunktionen erbjöd.

Mot denna bakgrund bedömer regeringen att det är angeläget att fortsatt bedriva ett utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i myndigheter samt att Jämställdhetsmyndigheten bör ges i uppdrag att stödja myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering.

På regeringens vägnar

Åsa Lindhagen

Frida Hansson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM, EUK
Justitiedepartementet/PO, Å, KRIM, SIM, DOM, SSK
Utrikesdepartementet/IU, FN
Försvarsdepartementet/MFI
Socialdepartementet/SF, FS, SOF
Finansdepartementet/BA, OFA ESA, OFA KO, OFA SFÖ, SKA
Utbildningsdepartementet/S, GV, UH, F
Miljödepartementet/KE, V
Näringsdepartementet/N EIN, N MK, N BI
Kulturdepartementet/KO, CSM, KL
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM, MRB, IAS
Infrastrukturdepartementet/US, E
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Arbetsmarknadsutskottet
Kammarkollegiet
Arbetsförmedlingen
Arbetsmiljöverket
Barnombudsmannen
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten
Centrala studiestödsnämnden
Diskrimineringsombudsmannen
Domstolsverket
Ekonomistyrningsverket
Elsäkerhetsverket
Energimyndigheten
Folkbildningsrådet
Folke Bernadotteakademin
Folkhälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Försvarsmakten
Försäkringskassan
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för socialförsäkringen
Inspektionen för vård och omsorg
Konsumentverket

Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Läkemedelsverket
Migrationsverket
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för yrkeshögskolan
Naturvårdsverket
Pensionsmyndigheten
Polismyndigheten
Riksantikvarieämbetet
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Sametinget
Skatteverket
Skolforskningsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Statens institutionsstyrelse
Statens kulturråd
Statens servicecenter
Statens skolinspektion
Statens skolverk
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
Svenska institutet för europapolitiska studier
Tillväxtverket
Trafikverket
Transportstyrelsen
Universitets- och högskolerådet
Universitetskanslersämbetet
Verket för innovationssystem
Vetenskapsrådet
Åklagarmyndigheten
länsstyrelserna
Sveriges Kommuner och Regioner